

Murska Straža

Glasiilo obmejnih Slovencev.

Uredništvo in upravnništvo v Radgoni, Murska ulica
št. 184. — Telefonska št. 31.
Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsako soboto zjutraj in stane s poštnino
vred za vse leto 15 K, za pol leta 7 K 50 v.,
za četrta leta 3 K 80 vin.

INSERATI: Ena petstolpna petitvrsta 40 vinarjev.
Pri večkratni objavi primeren popust.

Zanimiva razkritja.

V nemškem parlamentu je podal znani politik Erzberger zelo zanimiva razkritja o vzrokih nemškega poraza, ki so vzbudila povsod največjo senzacijo. V svojem govoru je naglašal med drugim, da so bili ob izbruhu svetovne vojne vladni krogi v Nemčiji popolnoma uverjeni, da bo Francija v treh mesecih premagana in na to se lahko obračuna tudi z Anglijo. (Besede Viljema II.: Predno bo padlo listje, bodo moji vojaki doma!) Merodajni krogi so na to vsake tri mesece svečano izjavili, da bo Francoska kmalu poražena in veliki admiral Tirpitz je zatrjeval, da bo Nemčija z gladom prisilila Angleže, da se udajo. Ko se je opozarjalo na možnost, da poseže v vojno tudi Amerika, so izjavljali vladni možje, da je popolnoma izključeno, da bi mogel preko morja priti samo eden Američan. Še več: veselili so se, če se zaplete v vojno tudi Amerika, češ, ona je bogata, pa bomo ji lažje naložili visoko vojno odškodnino. Tako so govorili vsi možje na vladi, to so trobili vsi nemški časopisi in temu je slepo verjela vsa nemška javnost. Ameriški predsednik Wilson se je l. 1916 trudil na vse načine, da doseže mir. Nemčija je v svoji zaslepljenosti grobo odbila vsako mirovno delo in poostreni boj z podmorskimi čolni je bil prvi odgovor Wilsonu. Vse to je delala Nemčija hote in zato si je tudi hote razbila glavo. Aprila l. 1917 se je vršila v nemškem ministrstvu zunanjih del tajna seja, kjer se je razpravljalo o pismu grofa Czernina cesarju Karlu, kjer mu poroča, da je Avstrija na kraju svojih sil in da mora skleniti poseben mir. Sklenilo se je, da Avstro-Ogrska in Nemčija sklepata mir skupno in da se vojna brezobzirno nadaljuje. Tudi prizadevanje papeža Benedikta, da pridobi Nemčijo za sporazumni mir, je naletelo na grob odpor nemških vodilnih krogov. Septembra l. 1917 je papežev nuncij v Monakovu Erzbergerju s solzami v očeh zaklical: „Tako se upropašča ubogi nemški narod“. Za vse to seveda nemški narod ni vedel, ker bi sicer izsilil takojšni mir. Kjerkoli se je pojavilo kakršnokoli razpoloženje za mir, povsodi se ga je udušilo z vojaškimi sredstvi. Leta 1918 so že začeli spoznavati, kam so drveli v svoji strašni zaslepljenosti. Odstopiti je moral Kilmann. Iz Dunaja so prihajali glasovi umirajočega. Koncem septembra je postal vojaški položaj na nemških frontah docela brezupen. Prihajale so brzogovorne v Berlin: „Ako se v najkrajšem času ne sestavi nova vlada, se bo fronta ne bo mogla držati niti 24 ur“. Došlo je do spremembe na vladi, toda za premirje se je zaprosilo šele novembra. Kako se je spremenilo med tem pri „zmagoviti, najmočnejši armadi sveta“, kot se je z ponosom nazivala nemška vojska, dokazuje izjava nekega generala: Od dveh njegovih divizij

šteje prva 437, druga 349 mož, torej skupaj 786 vojakov mesto 20.000. Izjavil je, da bi se le takrat mogli držati, ako bi vsak vojak, vsak major imel strojno puško. Seveda bi tudi to ne zadržalo prodirajočega sovražnika. Tako je prišlo do poloma. Erzberger pravi dobesedno: Polom Nemčije ni povzročila revolucija, marveč dosledno sleparenje naroda s strani vojaških krogov. — Erzberger je govoril tudi o pismu, katerega je leta 1917 pisal takratni zunanji minister grof Czernin cesarju Karlu. O tem se je svoječasnno mnogo razpravljalo, toda prava vsebina ni bila znana. Czernin je že l. 1917 opozoril cesarja na to, da se vojaške sile bližajo koncem in da je monarhija prisiljena skleniti mir. Opozarjal je na pretečo nevarnost revolucije, ki se je takrat najbolj razdivjala v tako mogočni Rusiji. Opozarjal je na obupno razpoloženje prebivalstva, ki je sito vojske in silno vzbunjeno vsled slabe prehrane. Naglasil je neuspeh nemškega podmorskega boja, ki ni niti izdaleč kazal, da se bodo Angleži udali tekom šestih mesecev. Nasprotno število sovražnih držav je rastlo. „Pred Bogom in pred Vašimi narodi je Vaše Veličanstvo zavezano, da prepreči katastrofo in razpad monarhije“.

* * *

Ta razkritja kažejo, da bi vojska lahko že davno končala, ako bi se ne skrivala resnica pred ljudstvom. Tako pa je moralo stotisoče življenjaželjnih ljudi v vojne grobove, da so lahko „višji krogi“ špekulirali z zmago in porazom. Vsekakor je Erzbergerjev govor zanimiv prispevek k vprašanju o krivcih vojne.

Konec boljševizma na Ogrskem.

Dne 2. avgusta je javil madžarski dopisni urad, da je Bela Kuhn s svojo sovjetsko vlado odstopil in je oblast prešla v roke socialnodemokratske vlade. Ta vestni presenetila političnih krogov, ker se je zadnji mesec vedno bolj opazalo, da se ogrski boljševizem nagiba h koncu. V svojem zadnjem oklicu na prebivalstvo utemeljuje boljševiška vlada svoj odstop s tem, da bi bil vsak odpor proti antantini sili samo brezuspešno prelivanje krvi. V resnici je antanta pripravila dalekosežno vojno akcijo pod vodstvom maršala Focha, ki bi razdrobila Ogrsko v prah. Toda sporedno a neodvisno od antantine vojaške akcije je nastopal v sovjetski Ogrski nov sovražnik: razkroj narodnega in političnega življenja madžarskega naroda. Ves ogrski boljševizem je bil le „bluff“ onemoglega madžarskega šovinizma, zadnji rešilni poskus naroda, ki je obsojen, da polagoma izumira med tujimi rasami. Ogrski boljševizem ni bil utemeljen toliko na komunistični filozofiji in je imel v bistvu drugo jedro kot pa ruski boljševizem. Znano je, da je grof Karoly odstopil sporazumno z komunisti in na željo meščanskih krogov, ki so videli v čehoslovaško-rumunsko-jugoslovanskem obroču pogin madžarske hegemonije in gospodarsko

propast. Ta poskus se je docela ponesrečil; izid računa je povsem drugačen, kot so kazale znane številke. Zato se zdaj vrača socialnodemokratska vlada, da reši vsaj tisto, kar se da rešiti: malo madžarsko republiko, kos Donave in Tise, ter stare historične tradicije ogrskega naroda, tradicije burnega leta 1848, ko se je madžarstvo povzpelo na vrhunec svoje politične moči. Da je Madžarom v resnici šlo bolj za narodnostni kot pa za socialni moment, dokazuje dejstvo, da so boljševizem prve tedne izza preobrata pozdravljali tudi stari reakcionarci; da je našel zaščito pri meščanstvu, celo v samostanih itd. Šele pozneje, ko so se s svojim hokus-pokusom zapletli v težke komplikacije gospodarskega in finančnega značaja, so se morali nasloniti na Ljenina in sodruga in dati sovjetom vsaj na zunaj komunistično barvo. Ta neiskrenost ogrskega boljševizma, to cincanje med nacionalnimi in internacionalnimi smotri, je pospešilo notranji razkroj boljševizma in s tem padec Bele Kuhne.

Nad Belom Kuhnom joka vodilni duh in angelj madžarstva — židovstvo.

Ampak z nastopom socialistične vlade še ni končana žaloigra madžarskega naroda.

* * *

Kaj bo z našim Prekmurjem? Antanta bo gotovo privolila v razne gospodarske in teritorialne koncesije Madžarom, ker so se poboljšali in zaslužili kos „pariškega raja“. Bojimo se, da ne bomo plačevali računa zopet mi Jugoslavan. Naše politične kroge pozivljamo, da stoje na straži!

Pojasnilo glede osebnega in blagovnega prometa v radgonskem in ljutomerskem okrajnem glavarstvu.

I. Osebni promet v smeri proti severu:

a) do Gornje Radgone zadostuje navadna legitimacija. b) Za Radgono in severno Mure ležečo okolico v Radgone je potrebna posebna Potna izkaznica, katero izstavlja ljutomersko okrajno glavarstvo (za občine blizu Radgone županstvo), vidira pa vojaška oblast. Radgončanom daje izkaznico za potovanje v severno in južno Mure ležečo okolico Radgone zaupnik deželne vlade v Radgoni. c) V Špilje in druge kraje Jugoslavije onkraj Špilja je potrebna s fotografijo opremljena Legitimacija, katero izdaje ljutomersko okraj. glavarstvo, za Radgončane pa vladni zaupnik v Radgoni. d) Za inozemstvo in nevtralnno ozemlje izdaje ljutomersko glavarstvo s fotografijo opremljen Potni list, toda šele na podlagi dovoljenja deželne vlade v Ljubljani.

II. Za potovanje iz Nemške Avstrije ali iz nevtralnega ozemlja v Jugoslavijo je treba od naše dunajske vojaške misije vidiran „Potni list“, katerega izdava naše predstavništvo na Dunaju na podlagi dovoljenja našega notranjega ministrstva, vendar samo za one naše državljanke, ki hočejo stalno v domovino. Vsem drugim našim, kakor tudi nem.-avstrijskim državljanom izdajajo potne liste nem.-avstr. oblasti, naše predstavništvo na Dunaju pa jih vidira na podlagi dovoljenja našega notranjega ministrstva.

III. Blagovni promet v smeri proti Špilju:

a) do Gornje Radgone: prost vsakega dovoljenja. b) Do Radgone in za severno Mure

ležečo okolico Radgone: dovoljenje Ljutomer. okraj. glavarstva. Radgončanom pa, ki imajo svoja posestva južno ob Mure, izdaje dovoljenje za prevoz njih pridelkov vladni zaupnik v Radgoni.

c) Za Špilje in druge kraje Jugoslavije onkraj Špilja se je treba obrniti na Ljutomer. okr. glavarstvo, ki izdaje proti pristojbini od 3 K „Prevoznico“ ali pa posreduje pri ljubljanskem Oddelku za prehrano (za živila) oziroma pri podržnici Centralne uprave v Ljubljani (za premog).

d) Za inozemstvo in nevtralnno ozemlje (n. pr. Apače, Cmurek, Obrajna itd.) preskrbi Ljutomer. okr. glavarstvo „Izvoznice“ ljubljanskih oblasti. Za blago ogrske provenijence, ki ne prihaja iz polit. okraja Ljutomer, daje vladni zaupnik v Radgoni, potrdilo njih izvora.

e) Onim, ki se selijo iz države, daje „Izvoznice“ za njih pohištvo Ljutomer. glavarstvo.

f) Kdor pelje žito v mlin čez Muro, mora imeti izkaznico svojega županstva in vizum vojaške oblasti. Čez najdalje 14 dni mora peljati isto množino moke nazaj.

IV. Uvoz blaga, ki pride od severa in prekorači demarkacijsko črto, je prost, vendar je treba vsako blago predložiti carinarni na radgonskem kolodvoru, ki ga eventuelno zacarini, v vsakem slučaju pa takoj zopet izda. Prikrivanje blaga se najstrožje kaznuje.

Politični pregled.

Pariška mirovna konferenca se je z kovanjem znanega nestvora: evropskega miru tako utrudila, da hoče na počitnice in potem želi čimprej končati. Zato vse njeno delo nosi znamenje naglice in površnosti. Mirovna pogodba z Avstrijo bo podpisana v roku od 20. do 25. avgusta. Naše čete so morale zapustiti Celovec in se umakniti na določeno demarkacijsko črto. Brzjav poročja iz Pariza, da smo se s tem antanti prikupili in so prišla takoj na dnevni red najna vprašanja, ki jih je stavila naša delegacija, zlasti prekmursko vprašanje, podrobnosti mej proti Štajerski, Hrvaški in Ogrski, kakor tudi v Murski dolini in baranjski županiji.

O razmerah na Ogrskem poročamo v posebnem članku; dodatno pripomnimo, da so te dni rumunske čete zasedle Budimpešto in uganjajo baje težka nasilstva nad prebivalstvom, proti katerim je nova vlada brez moči. V Segedinu obstoja druga, protirevolucionarna vlada, ki noče priznati socijalnodemokratske vlade, čeprav je ta pripravljena pritegniti k vladi tudi zastopnike kmečkih in meščanskih krogov.

V jadranskem vprašanju se je dosedaj popoln sporazum med francosko in italijansko delegacijo. Mesto Reka bo pripadlo Italiji, prosta luka pa bi se postavila pod nadzorstvo zveze narodov. Italija bi se odpovedala izdatnemu delu svojih zahtev v Dalmaciji.

V Jugoslaviji imamo ministrsko krizo, ki je zelo huda in še ni rešena. Protičev kabinet je podal ostavko, katero je regent tudi sprejel. Z ozirom na bližnje volitve v ustavotvorno skupščino, ratifikacijo miru in rešitev valutnega vprašanja je položaj bodoče vlade zelo težek in kriza tem večjega pomena. Spor med radikali in demokratsko zajednico ni zgolj strankarskega, marveč tudi splošnopolitičnega in kulturnega značaja, ker postavlja rešitev notranjopolitičnih in mednarodnih vprašanj na dve precej različni politični ideologiji. Rešitev ministrske krize se pričakuje prihodnje dni.

Tedenske novice.

Zaplemba zlata v Špilju. Kakor poročajo listi, so finančni stražniki dne 30. julija na postaji v Špilju zaplenili nekemu hrvaškemu židu okoli 17 kg zlatega denarja v vrednosti 1 milijon kron.

Mnogo razburjenja povzroča graškim Nemcem aretacija znanega radgonskega hujskača Kleinoschega mlajšega, kateremu se je dokazalo, da je pri nemških oblastih denunciral in krivo pričal v zadevi bratov Menhart, ki sta bila na predlagi njegovih lažljivih podatkov več kot dva meseca zaprt v Gradcu. Tudi tetka „Tagesposta“ je radi tega hudo razvnetna. Mi pa spominjamo te ljudi na leto 1914, ko je moralo stotine nedolžnih Slovencev vsled zlobnih denuncijacij v graške zapore. Trpeli so gmotno in duševno, ampak lažjivi ovaduhi so ostali

nekaznovani, zakaj Avstro-Ogrsko je vzdrževal takrat samo še sistem korupcije in laži. Če sedaj naše oblasti ne morejo dopustiti, da gotovi zagrizenci Kleinoschegove sorte iz istih hudobnih namenov denuncirajo naše rojake v Nemški Avstriji in jih z lažjo spravljajo v zapore, je to iz splošno človeškega stališča popolnoma pravilno, ker človek, drugemu namenoma povzroča škodo in trpljenje, spada zgolj v državno „špekamro“ in ne v pošteno družbo.

Kdo ponareja brzjavke iz Radgone? Glasom „Tagesposte“ je bil v Kleinoschegovi zadevi vložen s strani radgonskega mestnega zastopa energičen protest pri deželni vladi v Gradcu. Kakor smo izvedeli, ni občinski zastop o tem ničesar sklepal. Drug slučaj: „Grazer Tagblatt“ prinaša brzjav radgonskega mestnega zastopa dr. Rennerju v Pariz, kjer se zahteva osvoboditev „tlačnih Nemcev izpod jugoslovankega jarma“. Mestni zastop pa izjavlja, da te ali podobne brzjavke ni odposlal niti dr. Rennerju niti kam drugam? Vprašanje je torej, kdo falzificira brzjavke? Ali ni to morda delo dr. Kamnikarja, ki še se vedno ni odpovedal kandidaturi na radgonski županski stolec? Prepričani smo, da mu v Parizu ne bodo nasledli, dr. Renner pa bo stokrat srečnejši, ako bo mogel vsaj nekoliko omiliti težke gospodarske in finančne mirovne pogoje kakor pa uresničiti Kamnikarjevo donkihotsko prizadevanje, zmagonosno kakor Cesar vkorakati v „osvobojeno“ Radgono.

Lepa evidenca. Poročajo nam, da je ljubljanska deželna vlada postavila veleposestniku K. skoraj istočasno kar tri nadzornike, ki niso vedeli drug za drugega.

Objava. Poštno ravnateljstvo v Ljubljani razglašja: Mesta poštnih oficijantov se bodo s aspiranti, ki so že in ki bodo še izšli iz letošnjih tečajev, toliko izpopolnila, da zaenkrat ni treba novega oficijantskega naraščaja in zato v doglednem času ne bo oficijantskega tečaja. Zato pozivljamo vse, ki se žele pripravljati za službo poštnih oficijantov, naj ne vlagajo prošenj, dokler ne bo zopet objavljen rok za sprejemanje.

Državna posredovalnica za delo je otvorila dne 21. t. m. »Podružnico za Celje in okolico« s sedežem v Celju, Glavni trg. Njen delokrog se razteza na okrajna glavarstva Celje, Brežice, Mozirje, Konjice in Slovenji Gradec. S tem je dobil konečno tudi južni del slovenske Štajerske ta prepotrebni zavod, kar je bila že dolgo vroča želja prizadetih krogov. Upamo, da se bo te nove podružnice »Državne posredovalnice za delo« posluževalo prebivalstvo v najizdatnejši meri. Interesenti iz navedenih glavarstev naj se v vseh zadevah, ki se tičejo posredovanj, obračajo odslej izključno le na imenovano podružnico. Uradne ure za stranke so vsak dan od 9.—12. in od 2.—4. ure razun ob nedeljah, praznikih in sobotah popolne. Posluje se brezplačno.

Navodila za blagovni promet po železnici Ljutomer—Špilje in obratno. Okrajno glavarstvo v Ljutomeru nam naznanja: Za prevoz živil na obmejni progii je potrebno prevozno dovoljenje izdano od oddelka za prehrano v Ljubljani. Tozadevne prošnje se mora vedno vložiti pri pristojnem okr. glavarstvu. Za prevoz premoga izdaje prevoznice Centralna uprava za trgovački promet sa inostranstvom u Beogradu, podružnica v Ljubljani. Slednji urad je tudiedino pristojen za izdajanje prevoznic za vse ostalo blago osebam, ki ne stanujejo v območju okrajnega glavarstva Ljutomer in Maribor. Osebam, ki stanujejo v območju imenovanih okr. glavarstev, izdaje prevoznice za vse drugo blago razun živil in premoga pristojno okrajno glavarstvo. Pristojbina za te prevoznice znaša 3 K. Pri blagu, ki je namenjeno za Radgono in Gornjo Radgono se lahko zaračuna poleg tega 1/2% — 2% prevozne pristojbine od čistega fakturnega zneska.

Dopisovanje z Italijo in Ameriko. Kdor ima znanca v italijanskem vojnem ujetništvu, mu lahko piše, vendar samo z dopisnico, ki je brez znamke, pisana s črnilom, kratko in razločno. Take dopisnice naj se pošiljajo na naslov: „Slovenski Rdeči križ“, Ljubljana 3. — Tudi pošto z Ameriko posreduje „Slovenski Rdeči križ“. Pišejo se lahko pisma, vendar tudi le s črnilom in z natančnim naslovom. Tako pismo se vложи v drugo kuverto, priloži 70 v za poštnino ter pošlje na naslov Slov. Rdečega križa.

O finančnih stražah se pritožuje prebivalstvo, da še vedno pečatijo s samonemškimi pečati in z poginulim avstrijskim orlom. Malo hitreje!

Nova knjiga. V komisijski založbi L. Schwenterja v Ljubljani je izšla knjiga: Dr. Jos. C. Oblak, Koroška Slovenija. Cena K 3.60 in 10% drag. pribitka. Po pošti K 4.20. Knjigo priporočamo vsakomur, ki se hoče se-

znaiti z koroškimi vprašanjem. Razpravlja o nedeljivosti Koroške, o slovenskih načrtih, o mirovni konferenci in Celovski kotlini, o Celovcu in Beljaku, zadnje poglavje pa je posvečeno slovenskemu Rožu. Knjiga se dobi pri založniku in v vseh knjigarnah.

Društvo odvetniških in notarskih uradnikov za mariborsko okrožje imelo je dne 20. julija ustanovni občni zbor v Mariboru ob številni udeležbi. Predsednik Dragotin Gilčvert je obširno utemeljeval potrebo stanovske organizacije odvetniških in notarskih uradnikov, ki ima namen, izboljšati njihov gmotni in družabni položaj. Govoril je tudi predsednik društva odvetniških in notarskih uradnikov v Celju, g. Ignacij Založnik. Izšla daljše debate so bile sprejete razne rezolucije in izvoljen odbor. Članarina društva znaša mesečno za redne člane z plačo nad 600 K = 4 K, od 400 do 600 K = 2 K, pod 400 K = 1 K, podporni člani mesečno 4 K, ustanovniki enkrat za vselej 100 K.

Nemški napisi na radgonski postaji še vedno niso odstranjeni. Dočim je zunaj slovenski napis »Radgona«, najdemo znotraj še »Stations-Chef«, »Personen-Kasse«, »Frachten-Kasse« itd., kar izgleda čudno. Tudi pečati so še nemški. Zahtevamo, da se ta nedoslednost nemudoma odpravi.

Dr. Kamnikar v Parizu. Poročajo nam, da se dr. Kamnikar nahaja zopet v St. Germainu pri Parizu. Mož bi rad po vsej sili postal osvoboditeljem pečšice nemčurjev, ki nočejo pripadati Jugoslaviji. Ampak dozdeva se, da mu ni prisojen venec slave in bo moral razočaran ter praznih žepov zapustiti Pariz.

Uredništvu „Murske Straže“ je preklonil g. Filip Jurkovič, gerent na Plitvičnem vrhu, dragocen Stielerjev atlas, za kar se mu izreka najtoplejša zahvala.

Kmet. bralno društvo v Vučji vasi je priredilo dne 13. julija v gostilni Majer-Nemec tombolo, ki se je v gmotnem oziru jako dobro obnesla. Od čistega dobička pripade skladu za vojne invalide 600 K, koroškimi beguncem 150 K, nad 500 K pa za drug dobrotelni namen. Hvala darovalcem dobitkov, kakor tudi vsem, ki so se udeležili tombole. Odbor.

Sv. Ana na Krembergu (v Slov. goricah). Tukaj smo imeli dne 23. julija redko slavnost. Naš priljubljeni gospod župnik, dekan in častni kanonik dr. Anton Suhač, roj. 1. 1845 pri Sv. Juriju ob Ščavnici, je obhajal na slovesen način svoj zlati duhovniški jubilej — zlato mašo. Že na predvečer je prihitelo pred župnišče mnogo župljanov, ki so ob zvokih domače godbe in izbranih pesmi domačega pevskega zbora prisostvovali raznim pozdravom in čestitkam ter izročitvi diplome častnega občanstva sedmerih domačih občin. Naslednji jubilejni dan pa je bil splošni praznik za Aničane in mnoge sosedje. Cerkev je imela komaj dovolj prostora za množico ljudstva, ki je bilo navzoče pri cerkvenem slavnostnem govoru in zlati maši. Tudi mi kličemu zlatomašniku dr. Suhaču: Še mnoga, srečna leta do biserenega in železnega slavlja!

Za ljudsko knjižnico v Radgoni so nadalje darovali sledeči čl. gg. Franc Štuhec, župnik pri Sv. Jurju ob Šč. 20 K, M. Krevh, kaplan pri Sv. Petru na Mariboru 10 K, Janez Vogrin, župnik pri Sv. Barbari v Hal. 20 K, Anton Šijanec, župnik pri Sv. Jurju v Slov. gor. 20 K, Ivan Kotnik, kaplan pri Sv. Antonu v Slov. gor. 10 K, O. Štamlec, župnik v Leskovcu 2 K, Josip Janžekovič, župnik pri Sv. Lenartu v Slov. gor. 10 K. Dalje g. Viktor Pavel v Potrni 10 K. Preostane daril za venec na grob orožniku Jazbecu 11 K 70 v. Vsem darovalcem iskrena hvala. Darila za ljudsko knjižnico se pošiljajo na naslov g. Alojzija Neudauer, posojilniškega tajnika v Gornji Radgoni.

Na državni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru so prične šolsko leto 1919/1920 s 15. septembrom. Šola je dvoletna. Prošnje za sprejem, katerim treba priložiti krstni list in domovnico, zadnje šolsko spričevalo, zdravniško in nravstveno spričevalo ter izjavo starišev ali varuha, s katero se zavežejo plačevati stroške šolanja, oziroma uradno potrjeno spričevalo o premoženjskih razmerah pri onih prosilcih, kateri se potegujejo za kako prosto mesto, je vložiti do 15. avgusta. Kdor ne prestane sprejemnega izpita ali je še telesno pre slab, se sprejme tudi za eno leto kot vajenec; to leto se nadaljuje njegova ljudskošolska izobrazba, tako da se ga naslednje leto lahko sprejme v 1. strokovni letnik. Natančneje podatke se izve iz programa, katerega dopošlje vodstvo šole vsakemu na razpolago.

Privatna pisma častnikov adjutanture Dravske divizijske oblasti. Častniško osojbe Komande Dravske divizijske oblasti dobiva dan na dan navadna, priporočena in ekspresna pisma strank, katere urgirajo rešitev oziroma prosijo za intervencijo glede rešenja njihovih službenih predmetov in za odgovor. Častniško osojbe Dravske div. oblasti vrši svojo dolžnost in je dovolj obremenjeno s poslovanjem ter se nikakor ne more zaposliti s privatno korespondenco službenega značaja.

Trgovski in obrtni shod, ki se vrši v nedeljo dne 10. avgusta točno ob 15. uri v veliki Götzovi dvorani v Mariboru, bode velike važnosti za vsakega posameznega trgovca in obrtnika. To bode prvi in največji shod cele Jugoslavije, zato se ga naj vsak posamezni trgovec ali obrtnik zanesljivo udeleži.

Karlovačkoj peš. pukovnji poklonilo je gradsko vijeće u Mariboru iznos od 10.000 K. kao priznanje za uzorno držanje tih četa u poznatim mariborskim bogadjojima. Mi pogranični

Slovenska Krajina v federativni Ogrski.

Še v Tizovih časih, čimbolj je prodiralo spoznanje, da je Srednja Evropa z hegemonijo Nemcev in Madžarov neizvedljiv sen in da se zastarela državna misel v Nemčiji in Avstro-Ogrski bliža svojemu koncu, so se pojavljali na Ogrskem pametni posamezniki, ki so videli rešitev teh starih oblik v federativnem in demokratičnem preustroju Ogrske oziroma cele monarhije. Seveda je bilo prizadevanje teh redkih ljudi, od katerih je omeniti zlasti dr. Oskarja Jáksi, bob ob steno, zakaj madžarsko ljudstvo je politično popolnoma nezmožno in se je dalo slepo voditi od avtokratov Tizovega tipa. Iz za poloma monarhije je skušal grof Karoly, ki je že med vojno paktiral z antanto, s pomočjo teh novih idej zavarovati nadvlado Madžarov na Ogrskem in dati staremu šovinizmu drugo, manj-kričče ime. Nameraval je preustrojiti Ogrsko v federativno ljudovlado, v kateri bi tvorili posamezni narodi samoupravne dežele.

Približal se je tudi ogrskim Slovencem in je v resnici došlo do pogajanj v Budapešti februarja t. l. Zakaj so se razbila ta pogajanja, smo pisali že v 10. številki našega lista. Danes prinašamo v prevodu načrt dotične pogodbe o avtonomiji Slovenske Krajine, ki ima sedaj, ko je Prekmurje priznано jugoslovanski državi, le še političnozgodovinsko vrednost.

1.

Na Ogrskem prebivajoči ogrski državljani slovenskega jezika tvorijo enoten narod, kateri si voli pravico samoodločbe v sledeči obliki.

2.

Iz slovenskih krajev Zelezne in Zala županije se osnuje avtonomno pravna dežela (vladno poverjeništvu, kormányzoság) z imenom Slovenska Krajina, kateri določi meje do sklepa mednarodnega miru komisija, sestavljena iz zaupnikov ogrske ljudovlade in Slovenske Krajine.

3.

Avtonomija Slovencev se razteza na notranje zadeve, pravosodje, šolstvo, prosveto in verstvo.

4.

V avtonomnih zadevah je postavodajalna oblast Slovenski Narodni zbor, kateri se voli na isti način kot ogrska državna skupščina s splošno, tajno, enako in naravno volilno pravico.

5.

Skupne zadeve z ogrsko ljudovlado: zunanje, vojne, finančne, državljanske, postavodajalne zadeve, zasebno in kazensko pravo, gospodarstvo, socijalna politika, splošni blagor in promet.

6.

Postavodajalna oblast v skupnih zadevah je Ogrska državna skupščina, v kateri je zastopan slovenski narod v sorazmernem številu.

7.

Vladne oblasti Slovenske Krajine:

1. Ministrstvo Slovenske Krajine s sedežem v Budapešti.

2. Vladno poverjeništvu Slovenske Krajine s sedežem v Soboti.

8.

Ministrstvo za Slovensko Krajino sestoji iz primernege števila pripravnih strokovnjakov (izvedencev) in iz ministra, kateri je v skupnih zadevah enakopravni ud ogrske republikanske vlade, v samoupravnih rečeh pa najvišja vodilna oblast. Ministra imenuje predsednik ogrske ljudovlade.

9.

Vladno poverjeništvu Slovenske Krajine je sestavljeno iz vladnega sveta (kormányzoi tanácsból) in iz vladnega poverjenika (kormányzó-ból), kateri se imenujejo na predlog Slovenskega narodnega zbora in sporazumno s slovenskim ministrom od ogrske republikanske vlade. Slovenski vladni poverjenik stoji pod kontrolo slovenskega ministra.

10.

V Slovenski Krajini bivajočemu prebivalstvu neslovenskega jezika se zajamči lokalna politična in kulturna samouprava in pravica ogrskega jezika pred vsako oblastjo.

11.

Zakoni se izvrše od ogrske republikanske vlade v sporazumu s slovenskim ministrom. Glede finančnih vprašanj se ogrski finančni minister pooblasti, da zadevo uredi na ta način, da se Slovenski Krajini ne smejo naložiti večja davčna bremena nego znašajo samoupravni stroški ene županije.

* * *

Iz zgornjega načrta je razvidno, kako so skrbeli Madžari, da ostane nadvlada v njihovih rokah, a da se ljudstvo vseeno preslepi z avtonomijo. Zanimivo pa je, da so Prekmurci že

povodom budimpeštanskih poganjanj zahtevali, da se jim mednarodno prizna avtonomija tudi v slučaju, če pripadejo jugoslovanski državi. Zahteva po lokalni samoupravi je utemeljena globoko v njihovem političnem mentalitetu in bo potrebno, da jo prizna tudi naša država, sicer si ustvari še prekmursko irendento. O tem pa prihodnjič obširneje.

Železniška zveza Radgona—Maribor.

Ker je železnica Radgona—Špilje za nas definitivno izgubljena, bo treba iskati novih zvez z Mariborom, da se čimprej iznebimo na papirju zajamčene ugodnosti prostega tranzita čez nemško ozemlje. Ta nova zveza ni samo nujna zahteva gospodarskih razmer, marveč je potrebna tudi iz strateških ozirov, zlasti, ko bode tudi Prekmurje pripadlo Jugoslaviji in se bo zvezala Radgona s središčem Prekmurja, z Mursko Soboto.

O vprašanju železnice Radgona—Maribor nam je poslal g. stavbeni tehnik Filip Jurkovič daljši dopis, katerega objavljamo radi pomanjkanja prostora v izveščku:

Predlogu g. l. Malgaja glede železniške zveze Radgona—Ptuj ne pripisuje pisec posebne važnosti, ker je Ptuj itak že zvezan z Mariborom in je bolj umestno, če se zgradi železnica iz Radgone čez Slovenske gorice v Maribor, s čimer dobe kraji, ki so bili doslej brez železnice oziroma so gravitirali k dosedanji progi, ugodne in lepe prometne vezi.

Ta železniška proga naj bi se po piščevem mnenju odcepila pri Črešnjevcih od proge Radgona—Ljutomer in bi tekla v smer proti Negovi, od tam po dolini južno Sv. Treh Kraljev v bližini okrajne ceste Sv. Benedikt—Sv. Trojica s postajo približno pol km od Trojiške kapele, odtod pa po Gornjem Borčiču in severno Sv. Lenarta, s čimer bi bilo zvezano Mursko polje in Slov. gorice z krasno Pesniško dolino. Približno pol km pred predorom severno Lajtersberga bi se ta proga spojila z železnico Špilje—Radgona t. j. z progo južne železnice.

Tudi ta proga bi bila brez večjih terenskih ali drugih tehničnih ovir. Slovenske gorice, ki bodo tudi v bodoče pridelovale vino za izvoz, bi takorekoč prišle na prosti zrak, ako bi se

Strašni dan.

Ruski spisal K. M. Stanjukovič.

(Konec.)

»Vržem se na obalo«, je rekel kapetan odsekano, ostro in veselo, ter se obrnil k starejšemu častniku in k višjemu kormilarju. »Zdi se mi, da je tam čisto... Tam ni skalovja?« je pristavil, kazaje z rdečo mesnato roko zaliv v daljavi.

»Najbrž ne!« je odgovoril stari kormilar.

»Kako globoko pa je pri obali?«

»Po mapi dvajset korakov.«

»Izbornu... Z polovičnim vetrom priletimo tja v trenutku...«

»Ko bi se le v taki burji ne zlomil jambor!« je pripomnil starejši častnik.

»Zato ni sedaj časa«, je naglo odrezal kapetan, dvignil glave ter zavpil s vso močjo:

»Hitro, hitro fantje!«

Fantje so zares hiteli, kolikor se je le dalo. Vsakega je podžigalo upanje, da se vendar rešijo in pridejo srečno na suho, pa so zato z nenavadno smelostjo izvrševali svojo službo v silni višavi, v ledenem vetru, ki jih je majal kot šibka stebelca. Morali so z zobmi razvezavati jadra in grebsti z nohti do krvi.

Čez osem minut, ko se je parnik približal skalovju tako blizu, da se je lahko z prostim okom razločilo visoke pečine, se že bila jadra razpeta in »Jastreb« se je zopet kakor pokorni konj na dobri uzdi, vrgel proti vetru in letel k obali, zapuščajoč na levi strani strašno razpenjeni greben skalovja.

Vsi so se križali. Na vseh obrazih je zažarelo upanje na rešitev.

»Varujte svoje kronometre, Lavrencij Ivanovič«, je rekel kapetan, ko je bil klipper že blizu obale, »udarec bo celo močan.«

Stari kormilar je odšel, da bi obvaroval kronometre in aparate.

Klipper je letel z ugodnim vetrom naravnost na obalo. Mrtya tišina je zavladovala na palubi.

»Dobro se držite, otroci!« je zavpil veselo kapetan in se sam močneje oprijel ograje.

Jadra so se hipoma stresla in »Jastreb« je skočil z največjim zagonom naravnost na obalo ter se s svojim orjaškim telesom zasekal v mehko peščeno dno.

Vsi so kakor en mož odkrili glaye.

VI.

»Hvala vam, otroci, junaško ste se obnesli!« je pravil kapetan, ko je začel pregledovati posadko.

»Radi staratsja, vašeskorodije!« *) so veselo odvrnili mornarji.

»Za vas bomo večno molili Boga«, so se oglasili posamezni glasovi.

Kapetan je odredil, da dobe mornarji po dve čašici vodke (žganja) in da se ima takoj skuhati topla hrana. Takoj na to se je podal s starejšim častnikom v notranjost, da si ogleda poškodbe parnika. Poškodbe niso bile velike in voda skoraj niti ušla ni v podpalubje. Le pri skoku se je upognil stroj, v kuhinji pa so se razbile različne potrebščine.

»Junak je naš »Jastreb«, čvrsta ladja, Nikolaj Nikolajevič.«

»Dobra ladja«, je odvrnil zaljubljeno starejši častnik.

»Danes naj posadka počiva; tukaj nas vsaj ne bo nadlegovala burja. Ampak jutri«, je nadaljeval kapetan, »bomo polagoma izkrcali tovor in zaloge ter pomaknili klipper nekoliko dalje, da lahko mirneje prezimujemo in da smo varni pred ledom...«

»Dobro«, je dejal starejši častnik.

»Imamo dovolj zalog do spomladi?«

»Da, za šest mesecev...«

»Torej lahko prezimimo v tej luknji«, je omenil kapetan, zapuščajoč strojarno.

Veseli, srečni, ozebli in strašno lačni so stopili častniki v salon in priganjali službujoče

* Predpisan odgovor ruskih vojakov na pohvalo poveljnika. Slovensko: Radi se potrudimo, vaše blagorodje.

mornarje, da jim prinesejo čašo vodke in kak prigizek, potem pa čimbolj zakurijo peči. Na kosilo ni nihče niti mislil. Vse, kar je bilo zjutraj pripravljeno, se je uničilo v razbiti kuhinji.

»Sedaj imaš San Francisco!« je dejal po nekolikominutnem molčanju poročnik Snitkin, ki je že okrevljal od strahu in se je samo še bal, da njegova pašljivost ni vzbudila preveč pozornosti.

»Hvalite Boga, da vas ne žrejo ribe!« je pripomnil resno Lavrencij Ivanovič in z očitnim užitek izpraznil čašo ruma. »Ko bi ne bilo našega modrega kapetana, vsi bi ležali na morskem dnu. On nas je rešil... Genijalna duhovitost... Popolni mornar!«

In stari kormilar je izpraznil drugo čašo.

Vsi so se enodušno strinjali z Lavrencijem Ivanovičem in Nyrkov je vzkliknil navdušeno:

»Od danes naprej sem naravnost zaljubljen vanj. Da, kakšna vražja duhovitost!«

V tem trenutku so se odprla vrata. Vsi so umolkni. Vstopil je kapetan s starejšim častnikom.

»No, gospodje«, je pričel z radostnim glasom in snel kapo z glave. »Na mesto v San Francisco bomo prezimili v tej puščavi. Kaj naj storimo?! Včeraj nisem ubogal našega dobrega Lavrencija Ivanoviča. Nisem odplul. A sedaj se pred spomladjo ne ganemo odtod... O prvi priliki naznanim zadevo predstojniku eskadre in on pošle za nami eno ladjo. Zopet se popravimo, opomoremo in se spustimo na široko morje... Toda, gospoda, zakaj me gledate tako začudeno?« je pristavil kapetan, ko je opazil, da so oči vseh uprte na njegovo glavo.

»Vi ste osiveli, Aleksej Petrovič«, je rekel tiho, z prijateljsko spoštljivostjo stari kormilar.

Zares, njegova svetla, krasna glava je bila skoraj docela siva.

»Osivel? No, to ni najhujša nesreča. Lahko bi se pripetilo kaj več... Toda, gospoda, dovolite, da pri vas založim«, je dejal kapetan. »Sem silno lačen.«

Vsi so ga veselo posadili na naslonjač.

izpeljala železniška zveza Radgona—Maribor. Povečalo bi se blagostanje prebivalstva, zvišal bi se tujski promet v teh krajih, ki imajo krasno lego in ugodno, zdravo podnebje. Obenem bi se odsek severne državne meje Murska Sobota—Radgona—Maribor zavaroval z dobro železniško zvezo, ki bi tekla v ozadju bregov, ki tvorijo prvo strateško važno obrambno črto na tem teritoriju. Vedno moramo imeti pred očmi, da leže ti kraji ob meji tuje države, ki ne bo nikdar zatajila svojih protislovanskih tradicij in bo skušala izkoristiti vsako popustljivost, katero bomo mi storili.

Vsekakor je dobro, da se prizadeti okraji in občine že sedaj potom rezolucij izjavljajo za nujno izvršitev železniške zveze Radgona—Maribor.

Zeleni kadri.

Angleški list »Times« prinaša zanimiv članek o »zelenem kadru«, ki je tekom zadnjih dveh vojnih let obstojal v Bosni in na Hrvaškem. Dezertacije jugoslovanskega vojaštva — pravi ta list — so se pojavljale v toliki meri, da so zelo pospešile razpad avstro-ogrskega cesarstva. Dezertarji so bili dobro organizirani in oboroženi. Kljubojč vsaki državni oblasti, so bili vedno pripravljene za obrambo in še sami so začeli ofenzivo, kadar jim je zmanjkalo hrane in municije. Proti koncu vojske je bilo čez 150.000 dezertarjev. Njihovo ime ostane zabeleženo v jugoslovanski zgodovini.

Dezertarji so vporabljali zelo večje in različne metode, večinoma ponarejene dokumente, pečate itd. Njihovi emisarji so se prostovoljno podali na fronto, da so dostavili ponarejene listine svojim prijateljem v strelskih jarkih. S pomočjo ponarejenih listin so dobivali razne potrebščine celo iz vojaških skladišč. Ako ni bilo priložnosti, so rekvirirali po vaseh. Kmetje itak niso mogli razločiti, so li to pravi vojaki ali pa dezertarji. V najhujši sili so ustavili vozove z hrano in jih oplenili.

Nekoč so s pomočjo ponarejenih listin naročili iz Budapešta cel vagon živil. Vagon je bil v resnici odposlan na Hrvaško, in ko je prispel v bližino njihovega skrivališča, so ga dezertarji napadli ter odnesli živila.

„Zeleni kader“ je imel v svojih vrstah vojake, ki so se razumeli v vseh detaljih vojaške uprave. Telefonske aparate so zvezali z rednimi žicami in izvedeli gibanje vojaštva. Tako je nekoč potovala neka četa pod poveljstvom poročnika na Cetinje, da vzame provijant in da gre dalje. „Zeleni kader“ pošlje svoje ljudi po provijant, in šele naslednji dan se je izvedelo za prevaro, ko je prava četa prispela na Cetinje.

Nek natak iz Splita je neprenehoma eskortiral dva dezertarja iz Dalmacije na Hrvaško in nazaj, seveda z ponarejenimi dokumenti. Njegova aretiranca sta bila dva prijatelja in tovariša, ki sta spravljal hrano iz Hrvaškega v Dalmacijo. Vsi trije so se vozili brezplačno. Nekoč je iz Bršadina odpotoval vod, sestojč iz 50 vojakov. Poveljeval je narednik z ponarejenimi listinami. Ko so v došli Dalmacijo, je vsak vojak odšel domov na trajni dopust. Malo pred koncem vojske je v neki vasi blizu Splita madžarsko vojaštvo obkobil cerkev, da lovi dezertarje. Ko so se nekateri, ki so imeli pravilne listine, prepirali z poveljnikom, so dezertarji v ženskih suknhah in z rutami na glavi ušli iz cerkve.

„Times“ se izraža z največjim priznanjem o zelenih kadrih, ker so v resnici mnogo doprinesli k moralnemu polomu, kateri je pred vojnim polomom nastopil v avstrijski armadi.

Razne vesti.

Spomenik iz človeških lobanj. V Nišu, kjer je bil nekaj časa sedež srbske vlade, je dal zgraditi neki turški paša l. 1809 v spomin zmage nad Srbi čuden spomenik: piramido iz človeških lobanj. Piramida je sestajala iz 1200 lobanj. Pesnik Samartin, ki je obiskal to piramido, pravi, da jo je bilo groza pogledati, zlasti takrat, ko so se odrezanih glav še držali lasje. Toda piramida se je od leta do leta manjšala, ker so nekateri obiskovalci odnašali lobanje seboj za spomin; ko je Srbija postala samostojna kraljevina, so zadnje ostanke tega strašnega spomenika pokopali na krščanskem pokopališču.

Zrakoplov je eksplodiral. Te dni je eksplodiral vodljivi zrakoplov, ki je krožil nad Chicagom in pal v plamenu na streho neke banke. Od pet zrakoplovcov sta dva popolnoma zgorela. Goreč curek, ki je šinil iz zrakoplovega rezervoarja na množico, je težko ranil 25, a usmrtil 8 ljudi.

Tatovi — premetenci. V Parizu se je v palači princezinje Polignar oglašil telefon. Javila se je odlična trgovska tvrdka: »Gospa princeza je bila ravnokar pri nas in nam je dala nalog za popravo velike perzijske preproge, ki je v salonu. Prosimo, da ga pripravite; naši ljudje bodo takoj prišli, da ga odneso.« Za dvajset minut sta res prišla dva človeka in sta odnesla preprogo v avtomobil, ki je čakal pred palačo, in jo je v tem odkuril. Kako se je princeza čudila ko je prišla domov in izvedela, kaj se je zgodilo. Preproga je bila vredna 20.000 frankov. Policija marljivo zasleduje tatiče.

Krojačev račun. Kralj Friderik Viljem III. je prišel enkrat v mesto Neuchatel v Švici. Neki občinski predstojnik se je pripravil na kraljev prihod z lepim govorom, pa je oblekel tudi novo obleko. Kralj pride, a voz se ne ustavi, temveč dirja naprej. Čestitljivi občinski predstojnik si je pa mislil, da bi bilo neumno, če bi se bil zastoj naučil težki govor; zato ni odnehal, temveč je tekkel za vozom in vrgel spisani govor vanj. Drugega dne so ga pa poklicali v Neuchatel in mu izplačali na kraljevo povelje denar za celo obleko. V hitrici je bil potegnil iz žepa krojačev račun namesto govora in ga je bil vrgel v voz.

Ženitovanjski govor Urbana Tenkopiska. Pred nami, velečlenjeni gostje, sedita srečna novoporočenca, nad nami pa visi naša slovenska trobojnica. Oj, kako lep simbol zakonske sreče je naša slovenska trobojnica! Bela barva pomeni nedolžnost in oznanja nevestino čistost; rdeča barva pomeni ženinovo plamtečo ljubezen in zakonsko gorečnost, in modra barva, oj, modra barva, če bi bila zelena, bi pomenila upanje na mnogoštevilno potomstvo . . .

Časopisi v Petrogradu. Ker v Petrogradu vsled raznih tehničnih ovir izhaja malo časnikov, nalepljajo posamezne liste na oglih uglednejših hiš, kjer se zbirajo velike gruč ljudi, da izvejo, kaj je novega po svetu.

Draginja na Ruskem. »Ruskaja Žizn« piše o cenah v Petrogradu: Funt mesa stane 85 rubljev, masti 220 rubljev, ržene moke 60 rubljev; 25 kom. cigaret 20—25 rubljev, čaša limonade 3 rublje. Seženj drv stane 300—350 rubljev. Za obleko, ki je pred vojno prišla na 15 rubljev, se plača sedaj 3500 rubljev.

Velika povodenj na Moravskem. Zadnja povodenj na Moravskem je povzročila ogromno škodo, ki cenil na 150 milijonov kron. Uničenih je okoli 400 hiš. Najbolj so prizadeti kraji Ogrski Brod, Šumice, Pitni in Bojkovice.

Čebula kot zdravilo. Med kmečkim ljudstvom je čebula (luk) na glasu kot dobro zdravilo. To mnenje potrjuje deloma tudi raziskovanje zdravniških krogov. Zlasti se je to pokazalo pri črevesnem katarju, ki se je med vojno širil v nekaterih krajih zasedenega ruskega ozemlja. Židov, ki so mnogo jedli čebulo in česenj, se ta bolezen ni prijela. Zdravnik dr. Wilbrand je poskusil zdravilno moč surove čebule na samem sebi. Iste uspehe je imel tudi pri drugih bolnikih. Dr. Wilbrand priporoča čebulo za domačo lekarno.

Zvonovi, katere je Avstrija oropala našim cerkvam, še leže v Feldhofu pri Gradcu.

Nabirajte

za Ljudsko knjižnico v Radgoni.

Car, ki bi rad videl Boga.

Po L. N. Tolstoju.

Nekoč je živel car, ki bi rad videl Boga. Priprosti pastir se je ponudil, da bo ustregel njegovi želji. Rekel je carju, naj gre z njim na trg in ko sta prispela tja, mu je pokazal blesteče solnce in dejal: — Poglej!

Car je dvignil glavo in hotel pogledati, toda solnčni sijaj mu je udaril v oči, da je nagnil glavo in zaprl trepalnice.

— Kaj delaš? — pravi pastirju. — Ali hočeš, da izgubim vid?

— Gospodar, — mu reče tedaj pastir, to je le slaba luč njegovega veličanstva, samo neznamen ogleček božje grnade. In ti bi rad stopil pred njega in ga gledal s svojimi solznimi očmi? Prizadevaj si, da ga gledaš z drugimi očmi.

To je ugajalo carju in pravi pastirju:

— Vidim tvoj um in cenim razum tvoje duše. Odgovori še na vprašanje: Kaj je bilo pred Bogom?

Pastir premisli in odgovori:

— Prosim te, gospodar, ne bodi jezen: poskusi šteti!

Car začne:

— Ena, dve . . .

— Ne, ne — ga prekine pastir, — ne tako. Začeti moraš pred »eno«.

— Kako naj začnem pred eno, ko ni ničesar.

— Modro si govoril, gospodar. Tudi pred Bogom ni bilo ničesar.

To je carju ugajalo še bolj in pravi pastirju:

— Nagradim te z bogatimi darili. Toda odgovori mi na tretje vprašanje: Kaj dela Bog?

Pastir opazi, da se je omehčalo carjevo srcé in reče:

— Dobro, tudi na to odgovorim. Toda izpolni mojo prošnjo. Zamenjajva obleko za trenutek.

In car sleče carsko oblačilo ter se obleče v pastirjevo, obesi si tudi pastirjevo torbico. In stopi pastir na prestol, vzame žezlo v roké in pokaže na carja z pastirsko torbico, ki je stal na podnožju.

— Glej, to dela Gospod. Ene poviša na prestol, druge poniža in zvrže z prestola.

In je zopet oblekel svoje oblačilo.

Zamisli se car, globoko v dušo se mu zasekajo te besede in naenkrat, ko da je zasijal velike radosti, vzklikne:

— Glej, sedaj vidim Boga!

Strah vseh rudarjev.

„Izgledam mogoče kakor mrtvec?“ S tem vprašanjem je stopil v uredništvo pred urednika »Vzhodno kalifornskega Dnevnika« divje gledajoč potepuh.

»Prijatelj«, odgovori urednik milo, »jaz nimam časa za uganke«.

»Vedeti hočem, ali izgledam kot mrtvec!« vpije mož še glasneje. »Na gre se za uganke«.

»Ne vem, da bi bil primoran, odgovarjati na vprašanje vsakega pritepenega in razburjenega človeka. Toda če ste tako prijazni in mi Vaše želje natančneje izrazite, hočem videti, ali Vam lahko posvetim več pozornosti«.

»Vaš časopis je naznanil mojo smrt, in jaz bi rad vedel, če izgledam kakor mrtvec«.

»Zakaj niste to takoj povedali? Ne, vi ne izgledate kakor mrtvec«.

»Potem je Vaš časopis lagal?»

»Naš časopis je bil najbrž napačno poučen, ako ste Vi oni mož, katerega smrt je naznanil. Ali jaz ne dovoljujem nikomur reči, da bi naš časopis lagal«.

»Lepo! Jaz sem oni mož, katerega smrt ste naznanili. Vsaj mislim tako. V tem mestu živi le en Malloch Clay, in to sem jaz, strah vseh rudarjev. Jaz sem divja zver puščave in če sem besem, zlomim lahko vsem časnikarjem zjedinjenih držav rebra. Slišite?»

»Nisem bil nikoli gluha«.

»Lahko Vas pogoltnem kakor grizljaj! Poglejte!«

»Nisem slepa«.

»Ako članka ne bodete popravili, Vas potisnem pod Vašo prešo in naredim odtis vašega lista na vašem hrbtu. Razumete?»

Urednik je razumel.

»Hočete li članek popraviti?« je vprašal strah vseh rudarjev.

»Da«, je odgovoril urednik, počasi vstajajoč s svojega sedeža, držeč v eni roki samokres a v drugi bodalo.

»Članek bom popravil. V petih sekundah bodete izgledali kakor mrtvec. Kaj izvolite, svinec ali jeklo?« Toda Malloch Clay, divja zver puščave, strah vsega mesta, si ni vzela časa za izbiro, in članek še do dandanes ni popravljen.

Slovenci uz Muru naročito se radujemo i čestitamo k tom zaslužnom odlikovanju, cijeneći u karlovačkom bataljunu najjaču zaštitu naše narodne tvrdjave Radgone i želimo, da ostaje i nadalje ovdje na sjevernoj granici našeg lijepog kraljestva!

† **Leopold Karbaš.** V noči od 5. na 6. t. m. je umrl po daljši bolezni g. Leopold Karbaš, posestnik in gostilničar v Gornji Radgoni. Narodnozavednemu možu bodi lahka jugoslovanska zemlja, njegovim ostalim pa naše iskreno sožalje!

Posojilnica v Gornji Radgoni naznanja, da v popoldanskih urah ne sprejema nebenih strank.

Smrtne obsodbe v Mariboru. Dne 29. julija sta bila po prekem sodu ustreljena vojaka Adolf Podgubevšek in Karl Toplak, ker sta organizirala pobuno vojakov v Mariboru. Ustreljena sta bila v artilerijski vojašnici od vojakov tistega oddelka, ki se je udeležil pobune. Dragonec Jakob Turk je dobil 10 let težke ječe. Ostale krivce še čaka obsodba in kazen.

Društva in prireditve.

Učiteljsko društvo za politični okraj Ljutomer vsled v zadnjem trenutku nastalih ovir ne zboruje v četrtek dne 14., temveč 21. avgusta t. l. ob 10. uri v Ljutomeru po sledečem sporedu: 1.) Izročitev diplome častnemu članu tov. Tomažiču. 2.) Došli dopisi. 3.) Doživljaji slovenskega učitelja v Srbiji. Poroča tov. Gabrijelčič. 4.) Razne stanovske zadeve. Pol ure pred početkom zborovanja je pevska vaja. Z ozirom na 1. točko dnevnega reda so gostje dobro došli. Po zborovanju je skupen obed v gostilni Triglav. K polnoštevni udeležbi vljudno vabi Karol Mavrič, predsednikov namestnik.

Ljutomer. Slov. pevsko društvo v Ljutomeru proslavlja v nedeljo dne 17. avgusta svojo 25 letnico s sledečim sporedom: Ob 10. uri dopoldne sv. maša za pokojne in žive člane društva. Ob 11. uri slavnostno zborovanje v telovadnici s poročilom o 25 letnem društvenem delovanju. Popoldne ob pol 4. uri koncert v telovadnici. Za tem veselica na »Triglavu« s petjem, tamburanjem, srečolovom itd. Natančnejši spored koncerta sledi.

Ljubljanski igralci so priredili v torek dne 5. t. m. v radgonskem mestnem gledališču predstavo Strindbergovega Upnika in Čehoyega Medveda. Natančnejše prihodnjici.

Tabor na Koroškem. Dne 15. t. m. se vrši v Sinčivasi manifestacijski tabor, kjer bo slovenski Korotan ob navzočnosti bratov iz Štajerske in Kranjske veličastno proglasil svojo neupogljivo voljo po združitvi z Jugoslavijo. Narodni svet za Koroško pozivlja za to vse, ki čutijo narodno, da pridejo ta dan v Sinčovas. Vsa društva naj se pripravljajo, da svečano nastopijo na taboru, kakršnega še ni bilo na Koroškem. Zastave telovadnih in drugih društev naj ponosno vihrajo in družijo rodne brate. Slovenska pesem naj mogočno doni po naših tleh, ki so prepojene z žulji in krvjo naših najboljših mož. Vse pa naj takrat prešinja vse objemajoča ljubezen posebno do naših koroških bratov, ki jim je bila dozdej usoda najbolj nemila. Na svidenje torej 15. VIII. v Sinčivasi!

Iz neodrešenega Prekmurja.

Splošen položaj v Prekmurju je zelo neugoden, zlasti za kmečko prebivalstvo. Komunisti ne dovoljujejo mlatiti, marveč hočejo vse žito iz ene vasi spraviti na določeno mesto, zmlatiti in potem zrnje razdeliti tako, da dobi vsaka oseba 100 kg za celo leto, brez ozira na to, koliko je kdo pridelal. Pišejo nam, da bode morala Jugoslavija, ako ne pride tekem 10 dni na pomoč, pozneje še dovažati žito na bogato Prekmursko. Teh rekvizicij se ubogo ljudstvo boji bolj kot kakegakoli preganjanja. Tudi so komunisti zabranili prost promet z živino; prodajati se sme le njim samim, seveda za bel denar. Tega pa ljudstvo ne mara, dočim z druge strani stane jako visoko, če pitana živina ostane v hlevu, zlasti ker posebno pri svinjah grozijo bolezni. Vse čaka rešitve. Eni so postali pesimisti in padajo v obup, češ vodijo nas za nos, saj že skoraj leto dni obljubljaajo priti, a ni nikogar. To obupno stanje je zadnje dni še poslabšala mobilizacija od 18. leta naprej.

Prekmurske šole so v rokah boljševiških učiteljev, ki postavljajo pedagogiko na glavo, ker uče deco, da ni treba doma ubogati starišev, pa tudi ne cerkvenega oblastva. Verskega pouka seveda tudi ni. Vsa skrb je posvečena temu, da se otrokom vcepi pokornost pred boljševiki

Komunistični shod v Murški Soboti. Dne 20. julija se je vršil v Murški Soboti pri Dobraju sestanek zaupnikov komunistične stranke, na katerem je govoril dr. Stein o komunizmu, pol. zaupnik Hätzl in član jugoslov. kom. odbora v Budapešti pa o ogrskem boljševizmu. Gabor Pal je govoril tudi v slovenskem jeziku. — Dne 21. julija je bil v istih prostorih ljudski shod, katerega se je v očigled rekvizicijam in ponovnim naborom udeležilo le malo zaslepljenecv. Shod je otvoril zaupnik Čuvaj, glavni govor pa je imel žid dr. Stein. Po shodu so maloštevilni člani socijalnodemokratske organizacije sklenili, da se pridružijo komunistični skupini. Izvoljen je bil poseben odbor, kateremu stoji na čelu člani jugoslov. komunističnega odbora v Budapešti: Peter Hetzel, Milan Bašič, Svetozar Jankovič in Istvan Halász.

Obupno pismo iz Prekmurja. — V petek smo dobili skrivoma iz neke obmejne vasi v Prekmurju sledeče pismo: V imenu vsega prekmurskega prebivalstva prosimo pomoči. Ura je stekla do konca, zato se z obupno žalostjo obračamo k našim bratom in njihovi vladi. Pravkar so Madžari razglasili nabore od 18. do 45. leta. Gotovo bodo nas vse pobrali in spravili v notranjost Madžarske. Ko smo te dni čitali v 15. številki »Murske Straže«, da pripade Prekmurje Jugoslaviji, smo se zelo razveselili, bojimo se pa, da nas bodo boljševiki prisilili v boj proti vam, zato prosimo ob zadnji uri, da nas rešite, sicer smo izgubljeni za vedno. Pričakujemo vas z zaupanjem in prošimo vsak dan, da bi vam dal Gospod nebes in zemlje svoj blagoslov ter vas pripeljal z palmovo vejo na naša tužna tla, da bi tudi mi občutili radost one svobode, katero uživajo bratje onkraj Mure. Dalje vam pišem, da so boljševiki odpravili vero in vrgli križe iz naših šol. Uvidevamo, da tukaj ni več obstanka za nas; raje pometamo ceste v Jugoslaviji nego živimo pod komunističnim jarmom. Ako res pripademo vam, dajte nam puške in strelivo, stopimo pod vaš prapor, ker nočemo biti sužnji na lastni zemlji. Ako pa nam ne morete pomagati, tedaj bomo morali k vojakom, zakaj zoperstavljati se ne more nihče: gre za življenje ali smrt. Poslali nas bodo delat na tuja polja, doma pa bodo zatrli zadnje sledi panonskih Slovencev. Sedaj ne nastopajo preostro, toda ko nas ne bo, bo pela druga. Mi bomo delali in se borili za Madžare, oni pa bodo tlačili naše stariše, žene in otroke. — Nabor se prične 31. julija, zato prosim nasveta, kaj naj storimo. — Pisal bi vam še več, toda nemorem vsled žalosti. Mi Prekmurci bi že davno obupali, toda naše ljudstvo je verno in navzlic vsemu še zvesto Jugoslaviji. Še enkrat vas rotim, da nas ne pustite v tem obupnem položaju in pošljete nemudoma na Prekmursko vaše hrabre in zmagovite čete. Bog živi Jugoslavijo! — Neimenovan prekmurski Jugoslovian. — Temu pismu ni treba komentarja. Bojimo se pa, da bo tudi ono glas vpjočega v puščavi, zakaj »Bog je visoko, a car daleko«.

Časopisje na Ogrskem. Slučajno smo dobili v roke glavno glasilo madžarskih boljševikov, znani budimpeštanski list »Népszava«. Tiskan je na havana papirju za zavijanje, v kakršnem se je svoječasnno prodajal navaden tobak za pipo. Človek mora imeti dobre oči in mnogo resne volje, da ga čita. V 175. številki z dne 24. julija poroča obširno o dogodkih na Hryaškem in o pobuni vojaštva ter hvali znanega hujskača Radića. Prinaša tudi poročilo iz Gradca o mariborskih dogodkih. Zanimivo je, da ogrski listi ne prinašajo nobenih inseratov.

Komunistično pravosodje. Kdor je na Ogrskem obsojen v zapor, se lahko odkupi s vsoto, katero določi krajevni sovjet. Če so komunisti v zadregi za denar, poiščejo par bogatejših ljudi in jih brez vsakega vzroka zaprejo v ječo. Njihovim svojcem pa naznanijo, da jih lahko odkupijo pod izvestnimi pogoji. Navadno zahtevajo tudi živila, zlasti živino in moko. Idealnejši komunisti — če jih je sploh kaj na Ogrskem — so proti strašnemu sistemu korupcije docela brez moči.

Vstaja v Murški Soboti? Prekmurski Slovenec, ki je pri Cankovi srečno ušel na naša tla, nam je pripovedoval, da je dne 30. julija izbruhnila v Murški Soboti splošna vstaja. Civilnemu prebivalstvu so se baje pridružili tudi posamezni vojaki rdeče garde. Dotični je bil iz političnih vzrokov 4 mesece zaprt in so ga ravno zaslišavali, ko je začelo leteti kamenje na okna. Kmalu nato je ljudstvo vdrlo tudi v zapore in osvobodilo jetnike. Med osvobojenimi se nahaja baje tudi štajerski Slovenec g. Sever iz Huma pri Ormožu, kateri je decembra lanskega leta spremljal naše čete v Prekmurje in bil v Murški Soboti ujet. Med begom je mož opazil, da se je rdeča garda naglo zbirala in skušala obkoliti mesto. Natančnejših poročil ni.

Kaj pa Nar. Svet za Prekmurje? Nar. svet za Prekmurje je bil potreben že takoj po novemberskem prevratu. »Novine«, glasilo ogrskih Slovencev so skoro v vsaki številki pozivale zavedne in zmožne prekmurske Slovence, da snujejo N. svete. Kolikor mi je znano, so ga imeli samo v Bogojini in baje tudi v Dokležovjih. Vsi N. sveti v Prekmurju bi gotovo bili kolikortoliko odvisni od ogrske nadvlade in gotovo ne bi mogli delovati popolnoma svobodno; torej bi bili za Jugoslavijo le deloma pomembni. Bolj potreben in pomembnejši bi pa bil Nar. svet za celo Prekmurje. Nekak Narodni svet za Prekmurje smo že imeli, vendar do majniškega upora v Prekmurju sploh ni deloval in se je po upor siloma razpuštil. Zlasti današnji dnevi, ko smo tik pred okupacijo Prekmurja, nujno zahtevajo dobro osnovan Nar. svet za Prekmurje. Vsi, ki so za to delo poklicani, grešijo nad lastnim narodom, ako vso stvar zavlačujejo po lastni krivdi. Koliko krivic se godi ubogim Prekmurcem n. pr. od obmejnih posadk in režezi nimajo nikogar, komur bi se pritožili; nikogar ni ki bi zastavil zanje besedo. Osebnne pritožbe jako malo izdajo; vse drugače bi bilo, če bi Nar. svet zastavil svojo besedo v obrambo pravice. — Kaj pa bo takoj po okupaciji? Ali naj naštevam, kakšna naloga čaka takrat Nar. svet? Nikar ne grešimo z malomarnostjo!

Gospodarstvo.

V pojasnilo. Mnogi spravljajo Tiskovno zadrugo in Gospodarsko zadrugo v en koš. Drugi zopet mislijo, da se je Tiskovna zadruga že razpuštila in da je iz nje nastala Gospodarska zadruga. Tretji spet imajo strah, da stoji za Gospodarsko zadrugo kak odtužni ali dobičkar, ki se hoče s to zadrugo le okoristiti. Vsem tem bodi povedano tole: Tiskovna zadruga je ustanovljena samo zato, da izdaje naš list »Mursko Stražo«. Ona nima z Gospodarsko zadrugo nič skupnega. Gospodarska zadruga se je ustanovila, da bo odprla za svoje zadržnike, to je tiste, kateri bodo vplačali deleže, lastno trgovino in prodajala blago vsake vrste po nizkih cenah brez dobička. Gospodarska zadruga je ravno nasprotna velikim vojnimi dobičkarjem, ki so med vojsko odirali ljudi in skrivali blago. Proti malin in poštenim trgovcem zadruga ne bo delovala. V načelstvo zadruge so bili izvoljeni gg. Franc Domanjko, poštni upravitelj v Radgoni kot načelnik, Franc Rogan, posestnik v Žetincih kot načelnikov namestnik, Anton Kocbek, župnik v Gornji Radgoni, Janko Pelcl, posestnik v Policah, Hinko Požun, notar v Gornji Radgoni, Jožef Ozmec, dekan v Ljutomeru, Viktor Kukovec, paromlinar v Ljutomeru, Alojzij Neudauer, posojilniški tajnik v Gornji Radgoni, Alojz Žitek, župan na Moti, Franc Cobej, posestnik pri Kapeli, Filip Jurkovič, stavbenik na Plitvičkem vrhu, Matija Kaučič, posestnik v Staveščinah kot člani načelstva. Izmed teh so izvoljeni v ravnateljstvo gg. Alojzij Neudauer kot predsednik, župnik Anton Kocbek kot podpredsednik in Filip Jurkovič kot član ravnateljstva. V nadzorstvo zadruge pa so bili izvoljeni gg. dr. Franc Steinfelner, zdravnik v Radgoni kot predsednik, Franc Vračko, posestnik in kovač v Orehovcih kot podpredsednik, Franc Škof, župnik pri sv. Antonu v Slov. gor., Franc Babosek, posestnik in župan v Ivanjševcih in Franc Šantl, posestnik in župan v Črešnjevcih kot člani nadzorstva. Iz tega torej vsak razvidi, da je vodstvo zadruge v dobrih in poštenih rokah in da mu ljudstvo lahko popolnoma zaupa.

Listnica uredništva.

Vsled pomanjkanja prostora so morale v zadnji številki izostati objave raznih oblasti in izidejo danes. — **Štrigova.** Srčna hvala! Žal, da je došlo ob sklepu te številke. Več pismeno. Pozdrave! — **Murščak.** Prepozno za to številko. Več pismeno! — **Delavci.** Zakaj se ne podpišete? Z Vašim dopisom se popolnoma strinjam. Če ga objavim v celoti, bo pa ogenj v strehi. Žal da je naš list preveč odvisen, oni pa so silno občutljivi. Upam, da razumete. Glavne misli objavim kljub temu, če mi le naznanite svoje ime ali pa se osebno oglašite v uredništvu.

Kupi se

ali vzame v najem posestvo z hišo, ki je primerna za trgovino ali gostilno. Kupi se ali vzame v najem tudi dobro idoča gostilna ali trgovina v Ljutomerski okolici. Ponudbe pod »Trgovce« poštne-ležeče Križevci.

Kupi se

v Radgoni ali v Gornji Radgoni trgovina ali gostilna, tudi hiša pripravna za trgovino ali gostilno, eventualno posestvo v okolici. Pisma na upravo »Murske Straže«.

VINO

rizling in črno dalmatinsko, od 56 litrov naprej, ter sadjevec in kislo vodo razpošilja po najnižji ceni podjetje

Silva vrelec Guštanj.

Kupijo se stari zamaški.

Krma in Mastin

Da krmo živina, kokoši, pure, goske lažje prebavijo, da je potem meso in mast za uživanje boljše, da je tvoritev jajc in mleka boljše, se primeša krmi enkrat na teden ena pest MASTIN-A. 5 zavitkov Mastin-a zadostuje za odgojo in rejo enega vola, krave, svinje, konja za 6 mesecev. Mastin je dobil največje odlikovanje v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju. Na tisoč gospodarjev ceni in kupuje ponovno Mastin. Ako ga nima lekarnar ali tvoj trgovec, piši potem z dopisnico po 5 zavitkov Mastina za 17.50 kron, poštneine prosto na: Lekarno Trnkoczy v Ljubljani, Kranjsko, katera z vsako pošto razpošilja naročila na vse strani sveta. 20—11

Miši - Podgane stenice — ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porabljaate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 6—, za podgane in miši K 6—, za ščurke K 6—, posebno močna tinktura za stenice K 6—, uničevalce moljev, prašek za uši v obleki in perilu, proti mravljam, proti nšem pri perutnini K 3—, prašek proti mrčesom K 5—, mazilo proti nšem pri ljudeh K 3—, mazilo za uši pri živini K 3—, tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalcev rastlin) K 3—. Pošilja po povzetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 46, Petrinjska ulica 3.

Garje,

srebečico, kraste, lišaje uniči pri človeku in živini mazilo zoper srebečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 6 K. Po pošti 7 K, poštneine prosto. Prodaja in razpošilja s pošto lekarna Trnkoczy v Ljubljani, Kranjsko. 30—11

Posojilnica v Gornji Radgoni

Rentni davek plačuje Posojilnica sama. Daje posojila na vknjižbo, na osebni kredit, na zastave in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. — Stanje hranilnih vlog nad 5 milijonov kron. — Račun kr. čekovnega urada v Ljubljani št. 10.593

Trgovci in drugi, ki imajo v Nemški Avstriji bodisi za naročeno blago, bodisi kaka druga plačila, se opozarjajo, da lahko nakažejo ta plačila potom Posojilnice. — Račun poštne hranilnice na Dunaju št. 93.871

obrestuje hranilne vloge po 3 %.

Rejenec

15 letni deček ali deklica, se sprejme, pripraven za lahka dela, k mali obitelji na deželo. Prijave pri posestniku Jožefu Roškar v Noričkem vrhu št. 67, pošta Radenci, ali pa v upravnštvu »Murske Straže«.

KARBID

prodaja v vsaki množini Ivan Kovačič, trgovina s steklom v Radgoni.

Rdeče maline

za eksport kupuje „BALKAN“, trgovska, špedicijska in komisij-ska delniška družba, LJUBLJANA, Dunajska cesta 33. Prosi se natančne pismene ponudbe.

Samo 40 vinarjev

stane petstolpna petivrstna za male oglase v »Murski Straži«, najbolj razširjen slovenski list v Prekmurju, Murskem polju in Slovenskih goricah, zato ima tudi oglašanje največji uspeh.

Nabirajte za Ljudsko knjižnico v RADGONI

Trgovina z mešanim blagom
Angela Čeh - Vršič
v Ljutomeru
(v hiši gosp. dr. Grossmanna)

se priporoča cenjenemu občinstvu. Istotam se sprejme učenka iz poštene hiše z dobro šolsko izobrazbo.

Drva les (rezan) in deske

v vsaki množini, najbolje cele vagone, kupi

Gospodarska zadruga
za Prekmurje, Mursko polje in Slov. Gorice
r. z. z o. z.
v Gornji Radgoni.

Pridne, poštene slikarske pomočnike

za cerkveno delo sprejme
Vekoslav Mauko
cerkveni in sobni slikar
Radenci.

Dva učenca

iz dobre hiše sprejme takoj

trgovina Repič poprej Vršič
v Ljutomeru.

Glavni trg št. 130

Na novo ustanovljena manufakturna trgovina

Janko Gizej

priporoča manufakturno blago po najnižjih cenah

REX

priznано najboljšie aparate in steklenice za vkuhanje sadja in sočivja itd. ima v zalogi

Ivan Kovačič
trgovina s steklom v RADGONI

POSJOJILNICA V GORNJI RADGONI

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Hranilne vloge

sprejema od vsakega in njih obrestuje po najvišji obrestni meri. Obresti se pripisujejo koncem vsakega leta brez posebnega naročila h kapitalu. Hranilne knjižice drugih tuzemskih denarnih zavodov se sprejemajo brez vseh stroškov kot hranilne vloge, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so strankam na razpolago položnice kr. poštnege čekovnega urada v Ljubljani št. 10.593. Rentni davek plačuje Posojilnica sama.

Posojila

daje pod najugodnejšimi pogoji in sicer na vknjižbo po 4%, na poroštvo po 4½%. Izposuje tudi na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzema Posojilnica na sebe in dolžnik plačuje svoj dolg pri Posojilnici naprej. Stroški za to ne presegajo nikdar 10 K. Prošnje za vknjižbo novih kakor tudi za izbris plačanih posojil dela Posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsak torek in petek od 9. do 12. ure dopoldne. Ako pa pride na ta dan praznik, uraduje se naslednji dan. Ob uradnih dnevih se sprejema in izplačuje denar. Posojilnica posreduje tudi izplačevanje obresti vojnih posojil brez vsakega odbitka. Sicer pa lahko opravijo stranke vsak dan vse uradne posle in so veljavni, ako njih podpišeta dva v to upravičena funkcionarja.

Pojasnila

se dajajo, prošnje sprejemajo in vsi drugi uradni posli izvršujejo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Uradni prostori so v lastni hiši, Gornji Gris št. 8.